MEMO

Aan:	De heren Snels en Van Weyenberg		
Cc.:	De heren Van Beelen en Van der Loop		
Van:	Walter Hulsker (Ecorys) en Dirk Schravendeel (PBLQ)		
Onderwerp	Aanpassing aantallen onderzoeken in MKBA Woo		
Datum:	7 november 2018	Onze ref.	NL5300-34153

Geachte heren Snels en Van Weyenberg,

In de MKBA concept aanpassingswet Open Overheid, die Ecorys/PBLQ in opdracht van het Ministerie van BZK heeft uitgevoerd, is uitgegaan van de concept tekst van de wet die u ons bij het begin van het onderzoek ter beschikking hebt gesteld. De uitkomsten van de MKBA waren aanleiding om de omschrijving van openbaar te maken onderzoeken in het voorstel van wet en de Memorie van Toelichting aan te passen. Op uw verzoek hebben wij nagegaan wat de nieuwe tekst betekent voor de uitgangspunten die in de MKBA gehanteerd zijn en hebben wij een aangepaste berekening opgesteld.

In de MKBA is het actief openbaar maken van onderzoeken een relatief grote post binnen de structurele kosten voor het uitvoeren van de Woo. In het oorspronkelijke wetsvoorstel dat in de MKBA is getoetst was een ruime omschrijving van de actief openbaar te maken onderzoeken opgenomen: het betrof alle op verzoek van een bestuursorgaan ambtelijk of extern opgestelde onderzoeken die betrekking hebben op het functioneren van de eigen organisatie of ter voorbereiding of evaluatie van beleid of uitvoering. Dat is een heel brede formulering, in de MKBA wordt aangegeven dat er nauwelijks een onderwerp is dat niet onder deze omschrijving valt. Het overgrote deel van de onderzoeken wordt uitgevoerd als onderdeel van het primair proces en heeft daarin een functie. De MKBA beveelt aan te inventariseren wat in de praktijk onder onderzoeken moet worden verstaan en zo nodig de omschrijving in het wetsvoorstel aan te passen.

De aanpassing van de wetstekst en de toelichting daarbij maken duidelijk dat de wet niet ziet op onderzoeken die worden uitgevoerd in het kader van het primair proces van de bestuursorganen. Actief openbaar te maken onderzoeken vinden plaats buiten de lijn of de normale stafadvisering. Het primaire proces van een uitvoeringsorganisatie is daarbij slechts van belang voor zover onderzoek wordt gedaan over de uitvoering, zoals een uitvoeringstoets of een evaluatie, niet als het onderzoek onderdeel vormt van de uitvoering op zich.

Gebruik makend van hetzelfde materiaal dat de basis vormde voor de schattingen in de MKBA, hebben wij nieuwe inschattingen gemaakt op basis van deze nieuwe informatie. Het aantal te publiceren onderzoeken is nog 5% van de eerder geschatte aantallen.

In tabelvorm gaat het per jaar om de volgende aantallen:

		Rijk	Gemeenten	Provincies	Water-schappen	Totaal
Tabel B 3, rij 9	Actief openbaar te maken onderzoeken	Reeds openbaar	6.500	500	500	7.500
	Reeds openbaar	100%	10%	10%	10%	
Tabel B 4, rij 9	Op grond van Woo verplichting	Reeds openbaar	5.850	450	450	6.750

Voor de kostenberekening is van belang dat het bij het Rijk al beleid is om onderzoeken openbaar te maken. We veronderstellen dat bij gemeenten, provincies en waterschappen nu al 10% van de onderzoeken openbaar gemaakt wordt, dat 80% eenvoudig openbaar te maken is en dat 10% een complexe publicatieproces vereist. De kostenschatting voor een eenvoudig te publiceren onderzoek is gehandhaafd op € 15, voor een complex publicatieproces op € 90.

De uitkomsten van de berekening zijn als volgt:

1. De jaarlijkse kosten voor het gereed maken van documenten (selecteren, classificeren, bewerken en verrijken) dalen van 2,6 tot 13,2 miljoen naar 1,8 tot 9,1 miljoen euro;
2. De kosten voor de organisaties dalen daardoor van 573 naar 532 miljoen euro (contante waarde);
3. De totale kosten dalen van 593 miljoen euro naar 552 miljoen euro (contante waarde).

In de bijlagen vindt u een overzicht van de aangepaste relevante tabellen in de rapportage.

Bijlage: aangepaste tabellen rapportage

Tabel 3.1 Kosten en baten van de uitvoering Woo/actieve openbaarmaking (bedragen in € mln.)

		Effecten in zichtjaar 2023 (in mln. euro)	Contante waarde over de gehele zichtperiode 2019-2033 (in mln. euro)	TOELICHTING
BATEN			**€ 552**	
Meer transparante en beter controleerbare overheid	Kwalitatieve score	+		Kwalitatieve waardering van mate waarin betere informatie beschikbaar is voor de besluitvorming
Tijdswinst voor ambtenaren en burgers (zoeken documenten)	Euro	€ 46	€ 552	NB: break-even point bepaald met behulp van schatting tijdswinst van 4 minuten per zoekactie
Urgentie op orde brengen informatiehuishouding	Kwalitatieve score	+		Het meerjarenplan en bestuurlijke urgentie rond de Woo kan werken als een katalysator voor het op orde brengen van de informatiehuishouding.
KOSTEN			**€ 552**	
Totale centrale kosten			**€ 20**	
Initiële centrale kosten	Euro	€ 0	€ 3	Alleen in periode 2019 en 2020
Structurele centrale kosten	Euro	€ 1	€ 17	
Totale kosten organisaties			**€ 532**	
Initiële kosten organisaties	Euro	€ 27	€ 122	Kosten voor processen, systemen en opleiden medewerkers
Structurele kosten organisaties	Euro	€ 41	€ 410	Kosten verwerkingstijd documenten, beheer en onderhoud en contactfunctionarissen
UITKOMST MKBA				
Netto contante waarde			**Positief**	**NB: break-even point (saldo MKBA = 0) bepaald met behulp van schatting tijdswinst per zoekactie en aantallen zoekacties. Zie bijlage C voor een nadere toelichting.**

Tabel 3.2 Investeringskosten en beheerkosten van uitvoering Woo voor organisaties (bedragen in € mln.)

Kostenpost	Investerings-kosten	Kosten per jaar beheerfase		Kosten totaal	
		Min	Max	Totaal	Contante Waarde
Implementeren (incidenteel)					
Processen inrichten en aanpassen	€ 33,6			€ 33,6	€ 30,7
Aanpassen systemen bij organisaties	€ 89,6			€ 89,6	€ 82,0
Kennisoverdracht en ondersteuning medewerkers	€ 10,3			€ 10,3	€ 9,4
Naleven (structureel)					
Documenten gereed maken (selecteren, classificeren, bewerken en verrijken)		€ 1,8	€ 9,1	€ 117,8	€ 91,1
Beschikbaar stellen contactfunctionarissen (toegankelijk maken)		€ 2,3	€ 11,7	€ 151,9	€ 117,4
Vaste kosten beheer en onderhoud		€ 4,0	€ 20,0	€ 260,1	€ 201,1
Totaal	**€ 133,4**	**€ 8,2**	**€ 40,8**	**€ 663,1**	**€ 531,8**

Tabel B 1 Aantallen documenten per informatiecategorie en per organisatie

Aantallen documenten per informatiesoort en organisatie	Rijk	Gemeenten	Provincies	Water-schappen	Totaal	Al openbaar
1 Wet- & regelgeving						**100%**
2 Organisatiegegevens						**100%**
3 Raadstukken	14.000	150.000	12.000	4.000	**180.000**	**80%**
4 Bestuursstukken	50	19.000	600	1.050	**20.700**	**50%**
5 Stukken van adviescolleges	Zie 3	Zie 3	Zie 3	Zie 3		
6 Convenanten	100	800	50	50	**1.000**	**10%**
7 Jaarplannen en -verslagen						**100%**
8 Wob-verzoeken	3.000	10.000	1.000	1.000	**15.000**	**10&**
9 Onderzoeken	openbaar	6.500	500	500	**7.500**	**10%**
10 Beschikkingen	15.000	325.000	10.000	50.000	**400.000**	**75%**
11 Klachten	60.000	65.000	150	300	**125.450**	**0%**
Totaal aantal documenten	**92.150**	**576.300**	**24.300**	**56.900**	**749.650**	

Tabel B 2 Aantallen actief openbaar te maken documenten per informatiesoort per organisatie

Aantallen documenten per informatiesoort en organisatie	Rijk	Gemeenten	Provincies	Water-schappen	Totaal
1 Wet- & regelgeving	-	-	-	-	
2 Organisatiegegevens	-	-	-	-	

Aantallen documenten per informatiesoort en organisatie	Rijk	Gemeenten	Provincies	Water-schappen	Totaal
3 Raadstukken	2.800	30.000	2.400	800	**36.000**
4 Bestuursstukken	25	9.500	300	525	**10.350**
5 Stukken van adviescolleges	-	-	-	-	**-**
6 Convenanten	90	720	45	45	**900**
7 Jaarplannen en -verslagen	-	-	-	-	**-**
8 Wob-verzoeken	2.700	9.000	900	900	**13.500**
9 Onderzoeken	-	5.850	450	450	**6.750**
10 Beschikkingen	3.750	97.500	2.500	-	**103.750**
11 Klachten	60.000	65.000	150	300	**125.450**
Totaal aantal documenten	**66.540**	**217.570**	**6.745**	**3.020**	**296.700**

Tabel B 3 Jaarlijkse variabele structurele kosten per type document en per type organisatie (bedragen X € 1.000,00)

Variabele kosten	Rijk	Gemeenten	Provincies	Waterschappen	Totaal
1 Wet- & regelgeving	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0
2 Organisatiegegevens	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0
3 Raadstukken	€ 42,0	€ 450,0	€ 36,0	€ 12,0	€ 540,0
4 Bestuursstukken	€ 0,4	€ 142,5	€ 4,5	€ 7,9	€ 155,3
5 Stukken van adviescolleges	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0
6 Convenanten	€ 7,2	€ 57,6	€ 3,6	€ 3,6	€ 72,0
7 Jaarplannen en -verslagen	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0
8 Wob-verzoeken	€ 94,5	€ 315,0	€ 31,5	€ 31,5	€ 472,5
9 Onderzoeken	€ 0,0	€ 136,5	€ 10,5	€ 10,5	€ 157,5
10 Beschikkingen	€ 146,3	€ 3.656,3	€ 97,5	€ 0,0	€ 3.900,1
11 Klachten	€ 1.800,0	€ 1.950,0	€ 4,5	€ 9,0	€ 3.763,5
Totale kosten	**€ 2.090,4**	**€ 6.707,9**	**€ 188,1**	**€ 74,5**	**€ 9.060,9**